

ΣΤΕΛΙΟΥ ΡΑΜΦΟΥ

Γάμος και οικογένεια
στήν χώρα τῶν θαυμάτων

 ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΡΜΟΣ

Τὴν δημοσίευσί τῶν κειμένων πού ἀκολουθοῦν ἐπέβαλε ἡ συγκυρία τῆς δημοσίας συζητήσεως γιὰ τὴν ἰσότητά στὸν γάμο τῶν φύλων, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνησυχία γιὰ τὸ γενικώτερο κλίμα στὸν δυτικὸ κόσμο, κλίμα μὲ διαστάσεις πνευματικῆς κρίσεως.

Στὴν πρώτη κατηγορία ἀνήκουν τὰ κείμενα τοῦ κυρίως βιβλίου· στὴν δεύτερη ἀνήκουν ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα δημοσιεύονται στὸ Ἐπίμετρο. Τὸ τοπικὸ μας θέμα ἀποκτᾷ τὴν βαθύτερη σημασία του συνδυαζόμενο μὲ τὸ πολὺ εὐρύτερο διεθνὲς πολιτισμικὸ ρεῦμα πού σχετικοποιεῖ τὰ πάντα σὲ τέτοιο βαθμό, ὥστε καθεὶς νὰ ἀνάγη σὲ σύμπαν τὴν ἀτομικὴ του ἐπιθυμία, ὁπότε ἀντὶ νὰ συναντᾷ ἀδελφικά τοὺς συναθρώπους του, ἐννοεῖ δικαιοματικά νὰ τοὺς ἐπιβάλλεται. Ὅμως γιὰ τί κόσμο μιλοῦμε, ὅταν στὴν θέσι τῆς καθολικότητος τοῦ παραδείγματος βάζουμε τὴν ἀτομικὴ μας πρόθεσι

ὡς κριτήριον τοῦ καλοῦ καὶ ὀρίζομε κυριαρχικὰ τὰ πράγματα τῆς ζωῆς με ἀξιακὴ ἀναφορὰ τὸν ἐπιθυμητικὸ ἑαυτό μας; Καρπὸ δὲν δίνει νὰ πολεμοῦμε τὸ κακὸ τῶν ἀρνητικῶν ἐπιλογῶν, καρπὸ δίνει νὰ γινόμαστε καλύτεροι.

Γάμος και οικογένεια στην χώρα τῶν θαυμάτων*

Όλα δείχνουν ὅτι τὸ προσεχές χρονικὸ διάστημα θὰ κατατεθῆ στὴν Βουλὴ τὸ νομοσχέδιο γιὰ τὴν ἰσότητά τῶν πολιτῶν στὸν γάμο. Θὰ δίνῃ τὴν δυνατότητα στὰ ὁμόφυλα ζευγάρια νὰ ἐνώνωνται μὲ πολιτικὸ γάμο – ὁ θρησκευτικὸς εἶναι ὑπόθεσι τῆς Ἐκκλησίας – καὶ νὰ υἱοθετοῦν παιδιὰ. Τὰ ὑπόλοιπα δικαιώματα ποὺ ἀπορρέουν ἀπὸ τὴν βασικὴ σχέσι τοῦ πολιτικοῦ γάμου θὰ ἰσχύουν σιωπηρῶς καὶ γιὰ τὰ ὁμόφυλα ζευγάρια. Οἱ γονεῖς θὰ ἀποκαλοῦνται «πατέρας» γιὰ τὰ ζεύγη ἀνδρῶν καὶ «μητέρα» γιὰ ἐκεῖνα τῶν γυναικῶν.

Ἰδεολογικὴ ἀφετηρία τοῦ νομοθετήματος συνιστᾷ ἡ ἀποδοχὴ τῆς διαφορετικότητος, τῶν ἴσων δικαιωμάτων καὶ περαιτέρω ἡ ἀπαί-

* Δημοσιεύθηκε στὴν Καθημερινὴ τῆς 17ης Σεπτεμβρίου 2023.

τησι νὰ μὴν ἐνώνουν τὰ ὁμόφυλα ζευγάρια τὴν ζωὴ τους ὑποτιμητικὰ γι' αὐτά, μὲ ἄλλο τρόπο ἀπὸ τὰ ζευγάρια διαφοροτικοῦ φύλου. Καὶ πολιτικώτερα: Νὰ ἐξελιχθῆ ὁ συντηρητικὸς θεσμὸς τοῦ γάμου, ὥστε νὰ βρισκώμαστε στὴν σωστὴ πλευρὰ τῆς Ἱστορίας καὶ τῆς Εὐρώπης.

Νὰ σημειώσω παρεμπιπτόντως πὼς ὁ δικαιοματισμὸς ἐνισχύεται ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ κράτος ἐνεργεῖ βάσει τῆς μηχανικῆς λογικῆς αἰτίου καὶ ἀποτελέσματος. Χωρὶς τὸ ἐδραίωμα ποῦ τοῦ προσφέρει ὁ ἔθνικὸς πολιτισμὸς, χωρὶς τὰ ἀτομικὰ καὶ τὰ συλλογικὰ συναισθήματα ποῦ καλλιεργεῖ ἢ ὑπαρξὶ τοῦ ἔθνους, τὸ κράτος ἀπὸ μόνου του εἶναι κάτι ἄψυχο. Τὸ ἐδραίωμα τοῦτο αἰμοδοτεῖται κατ' ἐξοχὴν ἀπὸ τὴν οἰκογένεια καὶ τὴν κοινωνία, γιὰ νὰ τὶς αἰμοδοτήσῃ μὲ τὴν σειρά του. Ὡς ψυχικὲς διαθέσεις, τὰ συναισθήματα μᾶς ἀναπαύουν, μᾶς πληγώνουν, μᾶς συγκινοῦν, μᾶς ἐξαγριώνουν. Ἡ ἔντασί τους μᾶς ἐνθουσιάζει ἢ μᾶς καταθλίβει ἀπέναντι σὲ ἐλπιδοφόρα εἴτε σκοτεινὰ δρώμενα.

Σὰν ἰδεολογία ἀταβιστικοῦ ἰσωτισμοῦ, ὁ δικαιοματισμὸς παραβλέπει ὅτι πολιτικῶς μὲν

είμαστε ὅλοι ἴσοι, ἀλλὰ μένουμε φυσικῶς ἀνόμοιοι: ἄνδρες – γυναῖκες, νέοι – γέροι, ψηλοί – κοντοί, ὀργίλοι – ἥρεμοι, βραδύνοες – εὐφυεῖς, καλλιτεχνικὲς ἰδιοσυγκρασίες – πρακτικὰ πνεύματα, καὶ πλῆθος ἄλλα. Μ' αὐτὴ του τὴν ἀγκύλωσι ὁ δικαιωματισμὸς ἐλευθερώνει ἀπωθημένα στρώματα ἐνορμήσεων καὶ συναισθημάτων, τὰ ὁποῖα ὑπονομεύουν τὴν συνοχή καὶ τὴν εὐρυθμία τῆς κοινωνίας. Ἀναγνωρίζει στὴν ἄμεση ἱκανοποίησι τῆς ἐπιθυμίας κάτι ὑψηλότερο ἀπὸ τὴν διάρκεια ποὺ στερεώνει τὴν ἀνθρώπινη ὕπαρξι. Ὅμως ὄριο τοῦ δικαιώματός μου εἶναι τὸ δικαίωμα τοῦ ἄλλου – δικαίωμα χωρὶς ὅρια σημαίνει θεσμοποιημένη ἀνευθυνότητα, βία καὶ δοκιμασία τοῦ πολιτισμοῦ.

Ἐν ὀνόματι τῆς οἰκογενείας, τὰ ὁμόφυλα ζευγάρια διεκδικοῦν νομιμοποίησι τῆς σχέσεως των, νομιμοποίησι τὴν ὁποία ὡστόσο καλύπτει τὸ ἐν ἰσχύι σύμφωνο ἐλευθέρας συμβιώσεως καὶ ὁ νόμος περὶ ἀναδοχῆς τέκνου. Μὲ ὅλα τῆς τὰ προβλήματα, ἡ οἰκογένεια συνενώνει ἐπὶ χιλιετίες τὰ φυσικὰ πρόσωπα σὲ κοινωνία μὲ δεσμοὺς αἵματος καὶ πνεύματος, οἱ ὁποῖοι ἐξασφαλίζουν, μὲ τίς ιδέες καὶ τίς ἀξίες ποὺ τοὺς προσφέρουν, διαδοχὴ γενεῶν

καὶ ἀτόμων εἰς βάθος χρόνων. Αὐτὸ δὲν μπο-
ρεῖ νὰ κάνη ὁ μικρὸς χρόνος τῆς ἐνώσεως τῶν
ὁμοφύλων.

Ἄς μοῦ ἐπιτραπῆ ἐδῶ νὰ ἐπαναλάβω κοι-
νοὺς τόπους. Ἀνθρωπολογικά, ῥόλος τῆς οἰ-
κογένειας εἶναι νὰ μεταλλάσῃ τις ἐνστι-
κτώδεις βιολογικὲς ἀνάγκες σὲ κοινωνικὸ ἐ-
αυτό, ἀφοῦ προηγουμένως πειθαρχήσῃ ὁρμές
καὶ συναισθήματα. Κατ' αὐτὸ τὸν τρόπο ὁ
ἄνθρωπος μεταβαίνει ἀπὸ τὴν ἀρχέγονη κα-
τάστασι στὴν κοινωνικὴ συνθήκη, ὅπου ἡ βιο-
λογικὴ ῥοπὴ τρέπεται σὲ ἐπιθυμία καὶ ὑπάρ-
χει σὲ συνεχῆ διελκυστίνδα μὲ τὴν εὐθύνη.
Ἀνεύθυνη καὶ ἀνεξέλεγκτη, ἡ ἀτομικὴ ἐπιθυ-
μία παύει νὰ συγκροτῆ στοιχεῖο κοινωνικότη-
τος. Ἡ κοινωνία προχωρεῖ συναρῶντας τὰ
ἀτομικὰ δικαιώματα μὲ τὴν σταθερότητα,
κάτι τὸ ὁποῖο ἀποτυπώνεται καὶ στὸν ἴδιον τὸν
πυρῆνα τῆς οἰκογένειας.

Οἱ πιθανότητες νὰ ἐπιβιώσουμε ὡς εἶδος
ἐξανεμίζονται, ἀφ' ἧς στιγμῆς τὸ παιδί δὲν ἐ-
σωτερικεύει ἀπὸ νωρὶς, σὰν λογικὴ τῆς ζωῆς,
κανόνες ἐλέγχου τῶν ὁρμικῶν πιέσεων, οἱ ὁ-
ποῖοι ἰσχύουν λίγο-πολύ σὲ κάθε πολιτισμό.
Στὸ περιβάλλον τῆς οἰκογενείας τὸ παιδί ἀν-
θρωπεύεται ἀνάγοντας σὲ προσωπικὴ ὑπόθε-